

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

S[ecundu]m p[re]ceptu[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Libri Exod.

vt z ipsi in hoc peccarent. Ecce filij. Post accepit ab illis cohortem z ministros. Ecce tertia z quarta generatio. Dñs aut nō uisitat hęc peccata patrū: q̄ reseruant igni eterno, modo tamen sepe puniūt hoīes.

Preceptū secundū

n On assumes nomē dei tui in uanū. i. nec falso nec sup̄flue nec dolose iurabis p̄ nomē dei: nec honorē eius q̄ntum in te est euāescere factus as de eo praeue sentiendo.

Tertium preceptū.

n Emēto vt diem sabbati sanctifices. i. sanctū z feriatum habeas. Nō facies in eo omne op̄: tu z filius tuus z filia tua, nec seruus nec ancilla tua, nec iumentū tuū, nec aduena q̄ intra portas tuas est. i. tecum in domo tua seruans, quia deus quiescit die. viij. z nos diē. viij. suam. et si nō hūc quē illi. Nā z Josephus sic ait. Quartus sermo fm̄ seruādas septimanas: cū ab omni ope forēt cessaturi. p̄pterea d̄ ope re seruilli dicimus intelligendū.

Quartū preceptū.

b Onora patrē z matrē tuā duplici honore. reuerendo sc̄z z necessaria ministrando In his em̄ q̄ sequunt̄ fere z in om̄ibz a parte totū intelligitur. Unde z dñs docens totaliter intelligēda impleuit legem.

Quintū preceptū.

n On occides manu vel mēte vel cōsensu. nec uolētā manū inferes in sonitū. nec subtrahes auxiliū uite cui potes z debes dare. Iudex q̄dē nō occidit sed lex.

Septū preceptū.

n On mechaberis. i. nō miscearis aliquid excepto federe matrimonij.

Septimū preceptū.

n On furtum facies. nec etiam rapies aliena.

Octauū preceptū.

n On p̄primū tuū falsū testimoniū dices. Hic phibet omne mēdaciū. Licet q̄dā male senserit deū tacite p̄cessisse mēdaciū qd̄ p̄dest. si nulli obest.

Nonū preceptū.

n On p̄cupisces domum, p̄ximū tuū fm̄ Augustinū. h̄ phibet p̄cupiscentiā rei aliene immobilis.

Decimū preceptū.

n On desiderab̄ uxorē et̄. nō seruū nō ancillā. nō bouē. nō asinū. nec oīa q̄ illi s̄t. Hic at̄ phibet p̄cupiscentiā rei mobilis. fm̄ origenē vnū ē p̄ceptū De altari faciēdo. Caplm̄. XLII.

Idebat aut̄ populus

v pulus uoces z lapades. et uocē buccine. z montē fumantē. z stātes. p̄cul dixerit moysi. Loq̄re tu nob̄ z audiemus. Nō loquat̄ nobis dñs: ne forte moriamur. Stetit ergo de longe p̄pls. z moyses accessit ad caliginē. Cui dñs ait. Altare de terra facietis mihi. Forte ante p̄structionē altaris portatilis uoluit hoc fieri. v̄ illud portatile erat de terra sicut infra dicem. Q̄ si altare lapideū feceris mihi. nō edificabis illud de seculis lapidibz. Si leuaueris cultrū tuū super eo polluct. q. d. Nolo q̄ cū instrumēto effusionis sanguinū edifices mihi sanctū. Inde et nos vni lapidis altare p̄struim. Forte phibuit. ne sup̄ altare hostie occiderent̄ Et addidit. Nō ascēdes p̄ gradū ad altare meū. ne reuelet turpitudō tua. Forte nondū antiqui utebant̄ feminalibz

De iudicijs. Caplm̄. XLIII.

Eiceps addidit

d dñs iudicia quedā ad determinādas lites. Nos q̄dē nō oīa s̄z p̄grua p̄sequimur sic. Si emeris seruū breuē q̄ iā. s. suus nō sit. viij. annis seruet tibi nisi iubile interuenerit. septimo egrediet̄ liber z gratis cū q̄li ueste itrauerit. Si habēs uxorē cū uore z liberis creat. Si dñs dederit ei uxorē. m̄lier cū filijs q̄s fecerit erūt dñi. Q̄ si elegerit suū manere i fuitute offeret eū dñs dñs. i. sacerdotibz p̄sentabit z applicabit ad ostiū tabernaculi z p̄forabit aurē ei sub uala: in signū p̄petue fuitutis. eritq̄ seruus in sc̄lm̄ id est dñi uiuet. vel vsq̄ ad iubileū. Idē ei intelligendū est de ancilla.

De famula.

Si q̄s uēdiderit filiā suā i famulā nō i ancillā. s. s̄ i p̄cubinā quā greci moirphero alij moyphten dicūt. viij. anno nō egrediet̄ sicut ancilla. s. sine p̄cio. Quia em̄ eā hūiliauit dōtē uestes z nuptias. i. uirū ei p̄uidēbit p̄cio pudicitie. Q̄ si ante. viij. annū displicuerit ei. uendendū eam alij potestatem non habebit

f 4